

Z A K O N

O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O POREZU NA DOHODAK GRAĐANA

Član 1.

U Zakonu o porezu na dohodak građana („Službeni glasnik RS”, br. 24/01, 80/02, 80/02-dr. zakon, 135/04, 62/06, 65/06-ispravka, 31/09, 44/09 i 18/10), u članu 9. stav 1. tačka 23) menja se i glasi:

„23) naknada koje se, u skladu sa propisima koji uređuju unutrašnje poslove, isplaćuju studentima visokoškolske ustanove osnovane za ostvarivanje studijskih programa za potrebe policijskog obrazovanja;”.

U tački 26) tačka na kraju zamenjuje se tačkom i zapetom, a posle tačke 26) dodaje se tačka 27), koja glasi:

„27) naknade troškova volontiranja koju ostvaruje volonter, u skladu sa zakonom koji uređuje volontiranje.”

Član 2.

U članu 12a stav 1. reči: „godišnje stopom rasta cena na malo” zamenjuju se rečima: „godišnjim indeksom potrošačkih cena”.

Član 3.

Član 21. menja se i glasi:

„Član 21.

Ne plaća se porez na zarade osoba sa invaliditetom zaposlenih u preduzeću za radno osposobljavanje i zapošljavanje osoba sa invaliditetom”.

Član 4.

U članu 21v stav 7. reči: „stope rasta cena na malo” zamenjuju se rečima: „indeksa potrošačkih cena”.

Posle stava 11. dodaje se novi stav 12, koji glasi:

„Poslodavci koji za određeno lice koriste ili su koristili olakšicu kod plaćanja poreza na zarade po drugom pravnom osnovu u skladu sa odgovarajućim propisom, ne mogu za isto lice ostvarivati poresku olakšicu iz ovog člana.”

Dosadašnji stav 12. postaje stav 13.

Član 5.

U članu 21g posle stava 4. dodaje se novi stav 5, koji glasi:

„Poslodavci koji za određeno lice koriste ili su koristili olakšicu kod plaćanja poreza na zarade po drugom pravnom osnovu u skladu sa odgovarajućim propisom, ne mogu za isto lice ostvarivati poresku olakšicu iz ovog člana.”

Dosadašnji stav 5. postaje stav 6.

Član 6.

U članu 21d stav 3. reči: „stope rasta cena na malo” zamenjuju se rečima: „indeksa potrošačkih cena”.

Posle stava 6. dodaje se novi stav 7, koji glasi:

„Poslodavci koji za određeno lice koriste ili su koristili olakšicu kod plaćanja poreza na zarade po drugom pravnom osnovu u skladu sa odgovarajućim propisom, ne mogu za isto lice ostvarivati poresku olakšicu iz ovog člana.”

Dosadašnji stav 7. postaje stav 8.

Član 7.

U članu 37. stav 1. reči: „kamata i pripadajući troškovi koji se priznaju u rashode u poreskom bilansu ne mogu biti veći od onih koji bi nastali”, zamenjuju se rečima: „kamata koja se priznaje u rashode u poreskom bilansu ne može biti veća od one koja bi nastala”.

U stavu 2. reči: „kamata i pripadajući troškovi koji ulaze u prihode u poreskom bilansu ne mogu biti manji od onih koji bi se ostvarili”, zamenjuju se rečima: „kamata koja ulazi u prihode u poreskom bilansu ne može biti manja od one koja bi se ostvarila”.

Član 8.

Član 39. menja se i glasi:

„Član 39.

Poreski podsticaji po osnovu ulaganja u osnovna sredstva u sopstvenu registrovanu delatnost i po osnovu ulaganja u skladu sa propisima kojima se uređuje podsticanje ulaganja u privredu Republike, priznaju se preduzetnicima pod uslovima i na način kako se priznaju pravnim licima po zakonu kojim se uređuje porez na dobit pravnih lica.”

Član 9.

U članu 74. stav 8. reči: „indeksom rasta cena na malo” zamenjuju se rečima: „godišnjim indeksom potrošačkih cena”.

Član 10.

U članu 85. stav 1. tačka 5) briše se.

Član 11.

U čl. 35, 35a, 36. i 104. reč: „preduzeća” zamenjuje se rečima: „pravnih lica”.

Član 12.

Za 2012. godinu ne utvrđuje se i ne plaća porez na prihode od poljoprivrede i šumarstva na katastarski prihod.

Član 13.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu 97. tač. 6. i 15. Ustava Republike Srbije, kojim je predviđeno da Republika Srbija uređuje i obezbeđuje, pored ostalog, poreski sistem i finansiranje ostvarivanja prava i dužnosti Republike Srbije, utvrđenih Ustavom i zakonom.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

• Problemi koje Zakon treba da reši, odnosno ciljevi koji se Zakonom postižu

Razlozi za donošenje ovog zakona sadržani su prvenstveno u potrebi usklađivanja dinarskih iznosa, umesto rastom cena na malo o čemu se podaci više ne objavljuju počev od 1. januara 2011. godine, godišnjim indeksom potrošačkih cena, koji utvrđuje i publikuje Republički zavod za statistiku Srbije; davanje podsticaja za razvoj i investiranje u poljoprivredu; izuzimanje od oporezivanja naknada koje ostvaruju lica koja volontiraju, u skladu sa zakonom koji uređuje volontiranje; izuzimanje od oporezivanja naknada koje se isplaćuju studentima visokoškolske ustanove osnovane za ostvarivanje studijskih programa za potrebe policijskog obrazovanja.

U tom smislu, osnovna sadržina i ciljevi koji treba da se ostvare donošenjem ovog zakona su sledeći:

- usklađivanje neoporezivih dinarskih iznosa sa osnovnom merom inflacije u vođenju monetarne politike u Republici Srbiji - godišnjim indeksom potrošačkih cena;
- oslobađanje poljoprivrednika od obaveze plaćanja poreza na prihode od poljoprivrede i šumarstva na katastarski prihod za 2012. godinu, što ima za cilj da obezbedi podsticaj za razvoj i investiranje u poljoprivredu;
- izuzimanje od oporezivanja naknade, koje ostvaruje volonter radi naknade troškova volontiranja, u skladu sa zakonom koji uređuje volontiranje;
- izuzimanje od oporezivanja naknada koje se isplaćuju studentima visokoškolske ustanove osnovane za ostvarivanje studijskih programa za potrebe policijskog obrazovanja.

Sem toga, u cilju postizanja što veće doslednosti u primeni Zakona o porezu na dohodak građana („Službeni glasnik RS”, br. 24/01, 80/02, 80/02-dr. zakon, 135/04, 62/06, 65/06-ispravka, 31/09, 44/09 i 18/10 - u daljem tekstu: Zakon), radi primene njegovih odredaba uz što manje tumačenja, vrše se i druge izmene koje su ocenjene potrebnim za adekvatniju i efikasniju primenu Zakona, kao i određena pravna i jezička, odnosno terminološka preciziranja u pojedinim odredbama Zakona.

U odnosu na porez na dohodak građana ne postoje obavezujući propisi Evropske unije sa kojima je potrebno vršiti usaglašavanje.

• Razmatrane mogućnosti da se problemi reše i bez donošenja Zakona

Imajući u vidu da je reč o elementima sistema i politike javnih prihoda koji se, saglasno odredbama Zakona o budžetskom sistemu („Službeni glasnik RS” br. 54/09, 73/10 i 101/10), uvode zakonom, to znači da se izmene i dopune tih elemenata mogu vršiti samo zakonom. Prema tome, kako se materija koja se uređuje ovim zakonom odnosi na oporezivanje prihoda građana i spada u zakonodavnu

regulativu, nije razmatrano, niti je bilo osnova za razmatranje njenog uređenja drugim zakonom ili podzakonskim aktom.

• Zašto je donošenje Zakona najbolji način za rešavanje problema

S obzirom da se radi o zakonskoj materiji, određena postojeća zakonska rešenja jedino je i moguće menjati i dopunjavati donošenjem zakona, tj. izmenama i dopunama zakona.

Uređivanjem poreskopravne materije zakonom, daje se doprinos pravnoj sigurnosti i obezbeđuje dostupnost javnosti u pogledu vođenja poreske politike, s obzirom da se zakon kao opšti pravni akt objavljuje i stvara jednaka prava i obaveze za sve subjekte koji se nađu u istoj poreskopravnoj situaciji.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

Uz član 1.

U članu 9. stav 1. tačka 23) Zakona, izvršenom izmenom postojeće odredbe, prihvatajući inicijativu Ministarstva unutrašnjih poslova, predloženo je izuzimanje od oporezivanja primanja koja ostvaruju studenti Kriminalističko-policijske akademije, a imajući u vidu izmenu propisa u oblasti policijskog obrazovanja.

Takođe, prihvatajući inicijativu Ministarstva rada i socijalne politike, u novododatoj tački 27) predloženo je da naknade troškova koje ostvaruje volonter radi naknade troškova volontiranja, budu izuzete od oporezivanja porezom na dohodak građana, kao naknada troškova koje saglasno Zakonu o volontiranju („Službeni glasnik RS”, broj 36/10) ostvaruju volonteri.

Uz član 2.

Radi usklađivanja neoporezivih dinarskih iznosa iz člana 12a stav 1. Zakona, koji su opredeljeni u nominalnom iznosu, vrši se usaglašavanje sa osnovnom merom inflacije u vođenju monetarne politike u Republici Srbiji - godišnjim indeksom potrošačkih cena, koji utvrđuje i publikuje Republički zavod za statistiku Srbije. Od januara 2011. godine Republički zavod za statistiku Srbije prekinuo je sa objavljivanjem podataka o rastu cena na malo i kretanju indeksa troškova života, u skladu sa usvojenom strategijom razvoja statističkih sistema od januara 2011. godine.

Uz član 3.

Vrši se terminološko upodobljavanje saglasno Zakonu o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba sa invaliditetom („Službeni glasnik RS”, broj 36/09).

Uz član 4.

Radi usklađivanja dinarskog iznosa iz člana 21v stav 7. Zakona, koji je opredeljen u nominalnom iznosu, vrši se usaglašavanje sa osnovnom merom inflacije u vođenju monetarne politike u Republici Srbiji - godišnjim indeksom potrošačkih cena, koji utvrđuje i publikuje Republički zavod za statistiku Srbije. Od januara 2011. godine Republički zavod za statistiku Srbije prekinuo je sa objavljivanjem podataka o rastu cena na malo i kretanju indeksa troškova života, u skladu sa usvojenom strategijom razvoja statističkih sistema od januara 2011. godine.

Pored toga, novododatim stavom ograničava se mogućnost korišćenja po više pravnih osnova, olakšice kod plaćanja poreza na zarade.

Uz član 5.

U članu 21g Zakona, novododatim stavom ograničava se mogućnost korišćenja po više pravnih osnova, olakšice kod plaćanja poreza na zarade za lica sa invaliditetom.

Uz član 6.

Radi usklađivanja dinarskog iznosa iz člana 21d stav 3. Zakona, koji je opredeljen u nominalnom iznosu, vrši se usaglašavanje sa osnovnom merom inflacije u vođenju monetarne politike u Republici Srbiji - godišnjim indeksom potrošačkih cena, koji utvrđuje i publikuje Republički zavod za statistiku Srbije.

Pored toga, novododatim stavom ograničava se mogućnost korišćenja po više pravnih osnova, olakšice kod plaćanja poreza na zarade.

Uz član 7.

Kako se pravilo o transfernim cenama primenjuje, između ostalog, i na kamatu među povezanim licima, bilo je neophodno izmeniti odredbu člana 37. st. 1. i 2. Zakona, u smislu da se briše deo koji se odnosi na pripadajuće troškove, saglasno propisima koji uređuju porez na dobit pravnih lica.

Uz član 8.

U članu 39. Zakona vrši se terminološko upodobljavanje saglasno Zakonu o porezu na dobit pravnih lica („Službeni glasnik RS”, br. 25/01, 80/02, 80/02-dr. zakon, 43/03, 84/04 i 18/10).

Uz član 9.

U članu 74. stav 8. Zakona, kod utvrđivanja nabavne cene prava, udela i hartija od vrednosti, vrši se revalorizacija vrednosti (usaglašavanje sa osnovnom merom inflacije u vođenju monetarne politike u Republici Srbiji) godišnjim indeksom potrošačkih cena, koji utvrđuje i publikuje Republički zavod za statistiku Srbije. Od januara 2011. godine Republički zavod za statistiku Srbije prekinuo je sa objavljivanjem podataka o rastu cena na malo i

kretanju indeksa troškova života, u skladu sa usvojenom strategijom razvoja statističkih sistema od januara 2011. godine.

Uz član 10.

Predlaže se brisanje tačke 5) u stavu 1. člana 85. Zakona koja se odnosi na poreski tretman prihoda po osnovu volonterskog rada, u okviru drugih prihoda, s obzirom da su prema predloženom rešenju ti prihodi izuzeti od oporezivanja.

Uz član 11.

U čl. 35, 35a, 36. i 104. Zakona vrši se terminološko upodobljavanje saglasno Zakonu o porezu na dobit pravnih lica.

Uz član 12.

Poljoprivrednici koji porez plaćaju na katastarski prihod oslobađaju se plaćanja poreza za 2012. godinu. Oslobođenje po tom osnovu bilo je propisano za period od 2004. godine do 2010. godine, a takođe propisano je i za 2011. godinu. Na ovaj način daje se podsticaj za ulaganje u poljoprivredu, imajući u vidu da je katastarski prihod, kao osnovica za utvrđivanje poreza, nizak, pa prihod po tom osnovu ima malo učešće u prihodima od poreza na dohodak građana.

Dejstvo ove odredbe ide u prilog rasterećenju poljoprivrednika od ovog poreza i stimulisanju za ulaganje u poljoprivredu.

Uz član 13.

Predloženo je da ovaj zakon stupi na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

IV. PROCENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbediti dodatna sredstva u budžetu Republike.

V. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Razmatranje i donošenje zakona po hitnom postupku, predlaže se u skladu sa članom 167. Poslovnika Narodne skupštine („Službeni glasnik RS”, br. 52/10 i 13/11). Prema važećim odredbama Zakona, dinarski iznosi navedeni u članu 12a stav 1. koji su opredeljeni u nominalnom iznosu, usklađuju se godišnje stopom rasta cena na malo, kao i revalorizacija poreza iz čl. 21v i 21d Zakona, za koje je poslodavac oslobođen od obaveze plaćanja u slučaju zasnivanja radnog odnosa sa novozaposlenim licima, i iznosa iz člana 74. stav 8. Zakona. Imajući u vidu da je od januara 2011. godine Republički zavod za statistiku Srbije prekinuo sa objavljivanjem podataka o rastu cena na malo i kretanju indeksa troškova života, u skladu sa usvojenom strategijom razvoja statističkih sistema od januara 2011. godine, potrebno je kroz izmene i dopune Zakona omogućiti usklađivanje navedenih iznosa za 2011. godinu, shodno godišnjem indeksu potrošačkih cena, koji utvrđuje i publikuje Republički zavod za statistiku Srbije.

VI. ANALIZA EFEKATA ZAKONA

Imajući u vidu da je razlog za donošenje Zakona o izmenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak građana primena novog metodološkog principa stvaranje uslova za usklađivanje dinarskih iznosa, umesto rastom cena na malo o čemu se podaci više ne objavljuju počev od 1. januara 2011. godine, godišnjim indeksom potrošačkih cena, analiza efekata zakona iz tog razloga ne sadrži numeričke pokazatelje efekata na prihode budžeta.

Predloženo poresko oslobođenje na prihode od poljoprivrede i šumarstva za 2012. godinu, neće imati negativne efekte na prihode budžeta, s obzirom da su poljoprivrednici koji porez plaćaju na katastarski prihod bili oslobođeni od plaćanja poreza za 2004, 2005, 2006, 2007. i 2010. godinu, a Zakonom o privremenom izuzimanju od oporezivanja porezom na dohodak građana određenih vrsta prihoda („Službeni glasnik RS”, broj 5/09) propisano je poresko izuzimanje za 2008. i 2009. godinu. Takođe, poresko oslobođenje propisano je i za 2011. godinu.

Inače, porez na prihod od poljoprivrede i šumarstva na katastarski prihod ima neznatno učešće u strukturi prihoda budžeta. Predloženim odredbama daje se dalji podsticaj za ulaganje u poljoprivredu s obzirom da će poljoprivrednik kao obveznik poreza biti rasterećen ove poreske obaveze.

Takođe, izuzimanje od oporezivanja naknada koje se isplaćuju studentima visokoškolske ustanove osnovane za ostvarivanje studijskih programa za potrebe policijskog obrazovanja, neće imati negativne efekte na prihode budžeta, jer i prema važećem zakonskom rešenju od oporezivanja je izuzeta naknada koja se isplaćuje učenicima srednje škole unutrašnjih poslova, a predložena izmena ima za cilj usklađivanje sa izmenom propisa u oblasti policijskog obrazovanja.

Izuzimanje iz dohotka za oporezivanje primanja koja ostvaruju lica koja volontiraju, u skladu sa zakonom koji uređuje volontiranje, radi naknade troškova volontiranja, neće imati negativne efekte na prihode budžeta, jer naknada, odnosno

primanja, koja su inače opredeljena u simboličnom iznosu, predstavljaju naknadu troškova volonterima saglasno Zakonu o volontiranju.

1. Na koga će i kako će najverovatnije uticati rešenja u Zakonu

Uređivanjem oporezivanja prihoda fizičkih lica, na način kako je predloženo Zakonom, neće se negativno uticati na aktivnosti, odnosno poslovanje lica koja se oporezuju porezom na dohodak građana, imajući u vidu da je razlog za donošenje Zakona o izmenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak građana primena novog metodološkog principa u cilju stvaranja uslova za usklađivanje dinarskih iznosa.

2. Kakve troškove će primena Zakona stvoriti građanima i privredi

Primena Zakona ne bi trebalo da stvori dodatne troškove građanima i privredi, jer se uređivanjem oporezivanja prihoda fizičkih lica, na način kako je predloženo Zakonom, neće negativno uticati na aktivnosti, odnosno poslovanje lica koja se oporezuju porezom na dohodak građana.

3. Da li su pozitivne posledice donošenja Zakona takve da opravdavaju troškove koje će on stvarati

Naveli smo da primena Zakona ne bi trebalo da stvori dodatne troškove građanima i privredi.

4. Da li se Zakonom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija

Ovim zakonom se uređuje oporezivanje prihoda fizičkih lica, a predložena zakonska rešenja nemaju za prevashodni cilj podsticanje stvaranja novih privrednih subjekata.

5. Da li su sve zainteresovane strane imale priliku da se izjasne o Zakonu

Ovaj zakon je u postupku pripreme dostavljen nadležnim ministarstvima i drugim nadležnim organima, tako da je zainteresovanim stranama pružena prilika da iznesu svoje stavove, od kojih su neki ugrađeni u ovaj zakon.

6. Koje će se mere tokom primene Zakona preduzeti da bi se ostvarilo ono što se donošenjem zakona namerava

Ministarstvo finansija nadležno je za sprovođenje Zakona, za njegovu ujednačenu primenu na teritoriji Republike, kao i za davanje mišljenja u njegovoj primeni.

Posebno ističemo da Ministarstvo finansija, periodičnim publikovanjem Biltena službenih objašnjenja i stručnih mišljenja za primenu finansijskih propisa, kao i na drugi pogodan način, dodatno obezbeđuje transparentnost, informisanost i pristup informacijama, kako bi se i na ovaj način doprinelo ostvarivanju ciljeva postavljenih donošenjem Zakona.